РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФЕХТУВАЛЬНИЦЬ НА ШПАГАХ В ОСОБИСТИХ ТА КОМАНДНИХ ЗМАГАННЯХ (НА ПРИКЛАДІ ВИСТУПУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНИ У СЕЗОНІ 2014–2015 РР.)

Юлія Свистіль, Ольга Задорожна

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Змагальна діяльність фехтувальників має низку особливостей, що відображають загальні умови одноборства в турнірі та окремих поєдинках. В індивідуальних змаганнях спортсмен безпосередньо веде боротьбу зі суперником, обирає різноманітні прийоми, контролює ліміт часу, вирішує, скільки йому потрібно завдати уколів для здобуття перемоги. У командних змаганнях він є членом команди і повинен підлаштовуватися під змагальні умови, які склалися в окремій зустрічі. Таким чином, загальний спортивний результат у командних змаганнях складається із результатів усіх проведених поєдинків, а від кожного окремого поєдинку безпосередньо залежить загальний успіх учасника змагань [1].

На змаганнях різного рівня багато спортсменів легко реалізовують себе в індивідуальному виді програми, але не можуть так само проявити себе в командних змаганнях. Значно менша кількість спортсменів є так званими універсалами, тобто однаково вдало виступають в обох видах програми [2]. Найбільш об'єктивним методом визначення «універсальності» окремих спортсменів, на наш погляд, є аналіз їх результативності в поєдинках в індивідуальному та командному заліку, що дає змогу сформувати найбільш конкурентоспроможний склад команди для виступу в змаганнях вищого рангу.

Мета дослідження – визначити результативність фехтувальниць на шпагах в особистих та командних змаганнях

Методи та організація дослідження. Для з'ясування проблемного поля обраної теми, визначення об'єкта, предмета і мети та обґрунтування отриманих результатів використано метод теоретичного аналізу й узагальнення даних літератури та мережі Інтернет і документальний метод.

Результати дослідження та їх обговорення. Для вивчення особливостей ведення поєдинку фехтувальницями високої кваліфікації було проаналізовано протоколи турнірів, які належить до календарного плану Міжнародної федерації фехтування. Упродовж сезону спортсменки беруть участь у восьми–дев'яти міжнародних змаганнях, серед яких три індивідуальні, решта індивідуально-командні (передбачають визначення переможця в індивідуальному та командному заліку). Кожні змагання є важливими, оскільки за кожне завойоване місце команди отримують залікові очки до світового рейтингу, які, своєю чергою, впливають на жеребкування в наступних змаганнях [3].

Ми проаналізували протоколи виступів шести спортсменок збірної команди України протягом одного сезону 2014–2015 рр. (Я. Шемякіна, А. Почкалова, К. Пантелєєва, О. Кривицька, А. Івченко, Ф. Бежура). В індивідуальних змаганнях упродовж сезону брали участь усі вище зазначені спортсменки. Загалом вони провели 264 поєдинки, серед яких 173 поєдинки закінчилися перемогою, а 91 – поразкою. У турі прямого вибування на 15 уколів було здобуто 44 перемоги та 36 поразок. У поєдинках на 5 уколів – 127 перемог та 55 поразок. Це дає змогу стверджувати, що в поєдинках на 5 уколів наші спортсменки виступають більш успішно, ніж на 15. Найбільш вдало серед усіх спортсменок у сезоні 2014–2015 рр. виступала О. Кривицька, яка на 5 уколів здобула 37 перемог; у турі прямого вибування – Я. Шемякіна.

У командних змаганнях спортсменки загалом провели 246 поєдинків. Серед них – 100 перемог, 86 поразок та 60 разів поєдинки закінчувалися нічиєю. Найбільш вдало висту-

пили Шемякіна Я. та Кривицька О. Перша здобула 50 перемог та отримала 17 поразок, друга – відповідно 36 та 31. Результативність інших спортсменок була такою: чотири спортсменки перемогли у 17–20 поєдинках та програли у 25–30 поєдинках протягом сезону.

Проаналізувавши індивідуальні та командні змагання, можна припустити, що лише спортсменку Я. Шемякіну можна вважати «універсалом», оскільки вона продемонструвала високий результат в обох видах змагальної програми.

Висновки. Індивідуальні та командні змагання у фехтуванні на шпагах вирізняються рядом ознак. В індивідуальних змаганнях спортсмен сам вирішує як буде проводити поєдинок і лише від нього залежить результат. У командному турнірі спортсмен повинен діяти з урахуванням інтересів команди, враховуючи результативність інших спортсменів та підлаштовуватися під ситуацію, у яку потрапляє під час бою.

Аналіз результативності фехтувальниць на шпагах в індивідуальних та командних змаганнях дає змогу визначити «особистих», «командних» бійців і так званих «універсалів».

У сезоні 2014–2015 рр. у складі національної збірної команди України «універсальність» за підсумками виступів у командних та індивідуальних турнірах продемонструвала одна спортсменка. Інші п’ять спортсменок виступали більш вдало або в особистих, або в командних змаганнях.

Список літератури

1. Тышлер Д.А. Фехтование. Технико-тактическая и функциональная тренировка / Д.А. Тышлер, Л.Г. Рыжкова. – Москва : Академический Проект, 2010. – 183 с.

2. Спортивное фехтование : учебник для вузов физической культуры / под общ.ред. Д.А. Тышлера. – Москва : Физкультура, образование и наука, 1997. – 385 с.

3. Павлов А.И. Специализированная подготовка к боям с конкретным соперником в фехтовании / А.И. Павлов, В.Ю. Павлович, Ю.В.Лыков // Научно-методические проблемы спортивного фехтования : материалы V Всерос. науч.-практ.конф. / под общ. ред. А.И. Павлова ; Смоленская гос. акад. физ. культуры, спорта и туризма. – Смоленск, 2011. – С. 11–17.

4. Federation Internationale d’Escrime [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fie.ch.